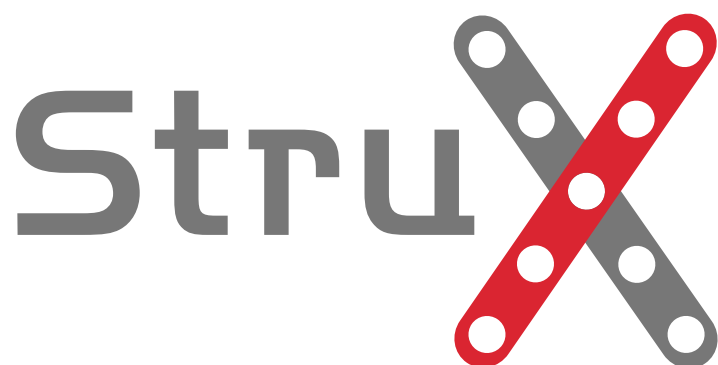

CERTIFICAAT

B-VCA

DEEL 1 VAN 3

COLOFON

Uitgeverij: Edu'Actief b.v.

0522-235235

info@edu-actief.nl

www.edu-actief.nl

Auteur: Daphne Ariaens

Inhoudelijke redactie: Jurrijn Olie van Soliede opleidingen

Titel: B-VCA - deel 1 van 3

ISBN: 97 890 3722 220 3

Beeld: Edu'Actief b.v.; ©pixton

Omslagfoto: Shutterstock.com

© Edu'Actief b.v. 2016

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van reprografische verveelvoudigingen uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikel 16h Auteurswet dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoedingen te voldoen aan de Stichting Reprorecht (www.reprorecht.nl). Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in compilatiewerken op grond van artikel 16 Auteurswet kan men zich wenden tot de Stichting PRO (www.stichting-pro.nl).

De uitgever heeft ernaar gestreefd de auteursrechten te regelen volgens de wettelijke bepalingen. Degenen die desondanks menen zekere rechten te kunnen doen gelden, kunnen zich alsnog tot de uitgever wenden.

Door het gebruik van deze uitgave verklaart u kennis te hebben genomen van en akkoord te gaan met de specifieke productvoorwaarden en algemene voorwaarden van Edu'Actief, te vinden op www.edu-actief.nl.

INHOUD

Voorwoord	4
Hoofdstuk 1 Arbeidsomstandigheden	6
Hoofdstuk 2 Veiligheid	15
Hoofdstuk 3 Werkvergunning	25
Hoofdstuk 4 Brand	29
Hoofdstuk 5 Giftige stoffen	38
Hoofdstuk 6 Handgereedschappen en machines	49
Hoofdstuk 7 Elektriciteit	63
Hoofdstuk 8 Tillen	76
Hoofdstuk 9 Valgevaar	89
Hoofdstuk 10 Persoonlijke beschermingsmiddelen	106
Hoofdstuk 11 Herhaling	123
Eindopdracht en reflectie	130

VOORWOORD

Dit leer-werkboek gaat over basisveiligheid.
Het gaat over wat veilig werken is.
En hoe je zorgt dat je veilig werkt.
Veilig voor jezelf en veilig voor anderen.
Dan gebeuren er geen ongelukken!

Picto

In dit boek zie je bij sommige opdrachten een picto.
Een pictogram geeft je informatie over de opdracht.
Hierna lees je wat de picto's betekenen.

VOORBEREIDEN

Bij dit picto ga je nadenken over een opdracht.
Je denkt na over wat je straks gaat doen.
Je gaat de opdracht voorbereiden.

UITVOEREN

Bij dit picto ga je de opdracht uitvoeren.
Je gaat bijvoorbeeld iets maken.
Of je gaat iets doen.

EVALUEREN

Bij dit picto ga je evalueren.
Je controleert of je de opdracht goed hebt gedaan.
Wat ging er goed en wat ging er minder goed?
Wat vond je van de opdracht?
Wat kon je eerst niet, wat je nu wel kunt?
Wat ga je de volgende keer anders doen?

REFLECTEREN

Bij dit picto ga je reflecteren.
 Je denkt na over wat je hebt geleerd.
 En wat dat betekent voor je toekomst.
 Wat ga je nu doen?
 Hoe gaat het verder?

IN GESPREK

Bij dit picto ga je in gesprek.
 Om een opdracht na te bespreken kun je de StruX-kaarten gebruiken.

WEBSITE

Bij dit picto ga je iets bekijken op de website van StruX.
 Dit kan bijvoorbeeld een foto, formulier of film zijn.
 Volg deze stappen.

1. Ga naar www.strux.nl
2. Klik op de knop deelnemer.
3. Klik op 'Certificaten'.
4. Klik op de foto van dit leer-werkboek.
5. Klik op de link van de opdracht.

PORTFOLIO

Misschien werk je met een portfolio.
 In je portfolio stop je bewijsstukken.
 Als je dit picto ziet, kun je een bewijsstuk toevoegen.
 Bespreek dit met je begeleider.

Beeldwoordenboek

In dit boek staan gekleurde woorden.
 Gekleurde woorden moet je kennen.
 Het zijn belangrijke woorden.
 Deze woorden kun je opzoeken in het beeldwoordenboek.
 Ga naar beeldwoordenboek.strux.nl.

HOOFDSTUK 1

ARBEIDSMOMSTANDIGHEDEN

Dit hoofdstuk gaat over **arbeidsomstandigheden**.

Over rechten en plichten op het werk. Zodat iedereen veilig werkt.

En over de **Arbowet**, de Inspectie SZW en de arbodienst.

Je baas vraagt je om de dakgoten van de werkplaats schoon te maken.

Het is hoog. Dus je moet een ladder gebruiken.

Maar de ladder is kapot. Een trede van de ladder is gebroken.

Je baas zegt dat dit niet erg is.

'Dan sla je die trede maar over als je de ladder beklimt', zegt hij.

OPDRACHT 1

Is het schoonmaken van de dakgoot veilig?

Ja/nee, want, _____

Ga je de dakgoot schoonmaken?

Ja/nee, want, _____

Arbeidsomstandigheden

Arbeidsomstandigheden zijn de omstandigheden op je werk. Denk aan:

Veiligheid

Je werk moet veilig zijn.

Gezondheid

Je werk moet gezond zijn. En je hoeft niet te werken als je ziek bent.

Welzijn

Je werk moet prettig zijn.

OPDRACHT 2

Wat zijn arbeidsomstandigheden?

Schrijf 3 situaties op die horen bij arbeidsomstandigheden.

1. _____

2. _____

3. _____

OPDRACHT 3

Doe deze opdracht in tweetallen.

Zoek op je opleiding voorbeelden van veiligheid, gezondheid en welzijn.

Vul het schema in. Er is al 1 voorbeeld ingevuld.

Bedenk zelf nog 2 voorbeelden.

Het gaat ook om positieve (+) en negatieve (-) voorbeelden. Geef dit ook aan in het schema.

Arbeidsomstandigheden

Veiligheid	Gezondheid	Welzijn
De vloer in de gang is glad. Je glijdt er makkelijk uit. (-)	Je mag op de opleiding niet roken. (+)	Je mag elkaar niet pesten. (+)

Verplichtingen van de werkgever

De **werkgever** is verplicht om te zorgen voor goede arbeidsomstandigheden. Plichten zijn dingen die je moet doen.

De werkgever moet:

- de risico's van het werk vaststellen
Dat doet de werkgever in een risico-inventarisatie en -evaluatie.
- een plan maken om de risico's kleiner te maken
Dit plan bespreekt de werkgever met de werknemers.
- ongevallen en bijna-ongevallen opschrijven
- vertellen over de gevaren op het werk
- ernstige ongelukken melden bij de **Inspectie SZW**
De Inspectie SZW controleert of bedrijven zorgen voor goede arbeidsomstandigheden.
- zorgen dat de werknemers niet ziek worden door het werk
- zorgen dat iedereen veilig kan werken
- de werkplek aanpassen aan de werknemers
- zorgen dat werknemers zich prettig voelen op het werk
Ze kunnen een praatje met elkaar maken. En ze hebben afwisseling in hun werk.

OPDRACHT 4

Doe deze opdracht in groepen van 3 of 4.

Bespreek de plichten van de werkgever met elkaar.

Welke plichten vinden jullie het belangrijkste?

Maak een top 5.

Zet de belangrijkste plicht bovenaan.

Zet de iets minder belangrijke daaronder. En zo verder.

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

5. _____

Leg uit waarom jullie de plicht die op nummer 1 staat het belangrijkste vinden.

OPDRACHT 5

Doe deze opdracht in tweetallen. Kijk nog eens naar je antwoorden bij opdracht 3.

Kies een negatief voorbeeld van veiligheid uit het schema. Schrijf dit voorbeeld op.

Bedenk hoe je dit kunt oplossen.

Wie moet het oplossen? _____

Wanneer moet het klaar zijn? _____

Plichten van de werknemer

Een **werknemer** heeft ook plichten:

- Je mag jezelf en anderen niet in gevaar brengen.
- Je moet beveiligingen gebruiken als dat verplicht is. Aangebrachte beveiligingen mogen niet worden veranderd of weggehaald.
- Je moet beschermingsmiddelen dragen als dat verplicht is.
- Je moet samenwerken met de werkgever.
- Je moet voorlichting volgen.
- Je moet ongevallen en bijna-ongevallen melden.
- Je moet gevaren voor gezondheid of veiligheid melden.
- Je moet meewerken aan arbo-onderzoeken. Arbo betekent arbeidsomstandigheden.

OPDRACHT 6

Welke plicht van de werknemer vind jij het belangrijkste?

Leg uit waarom je deze plicht het belangrijkste vindt.

OPDRACHT 7

Je gaat een poster maken. Op de poster laat je een plicht van de werknemer zien.

Je mag zelf een plicht kiezen.

Op de poster laat je de plicht zien. En wat de plicht betekent.

Je laat ook zien waarom de plicht belangrijk is.

Hang de posters op en vertel elkaar over jullie poster.

Rechten van de werknemer

Een werknemer heeft ook rechten. Rechten zijn de dingen die je mag doen.

Of die je werkgever moet doen als jij daarom vraagt.

Je hebt recht op informatie en opleiding om veilig te kunnen werken.

Wil je extra uitleg krijgen over je werk? Of wil je een opleiding doen voor je werk?

Zodat jij je werk veiliger kunt doen?

Dan moet je werkgever je dit laten doen.

Kun je het zelf veilig maken? Dan mag je dat doen.

Is er bijvoorbeeld een brand op je werk? En weet jij hoe je een brand moet blussen?

Dan mag je de brand blussen.

Maar doe alleen iets tegen gevaar als je weet wat je moet doen!

Je hebt recht op een veilige en gezonde werkomgeving.

Je mag stoppen met werken als:

- er direct gevaar dreigt, en
- de Inspectie SZW niet direct kan ingrijpen, en
- je dit direct aan je baas vertelt

Je hoeft een werkonderbreking niet te melden bij de Inspectie SZW.

Dat moet alleen als jij en je baas het niet eens zijn.

De Inspectie SZW zegt dan of de werkonderbreking mag.

De Inspectie zegt ook wanneer je weer verder kunt werken.

OPDRACHT 8

Kun jij een brandje op je werk zelf blussen? **ja/nee**

Wat zou jij doen als er een brandje op je werk ontstaat?

OPDRACHT 9

Doe deze opdracht in tweetallen.

Bedenk samen een situatie waarin een werknemer mag stoppen met werken.

Wat moet de werknemer in ieder geval doen?

De Arbowet

Arbo betekent arbeidsomstandigheden.

De Arbowet is een wet met regels voor het verbeteren van de arbeidsomstandigheden.

Het doel van de Arbowet is dus: verbeteren van de veiligheid, de gezondheid en het welzijn op het werk.

Er staan algemene rechten en plichten in de Arbowet. Je noemt dat een raamwet.

Bij de Arbowet horen het Arbobesluit en de Arboregeling.
 Hierin staat wat je precies moet doen in bepaalde gevallen.
 Hoe je iets moet doen, staat in de Arbobeleidsregels en in de AI-bladen.
 In de Arbowet staat dat je baas (de werkgever) en jij (de werknemer) samen de arbeidsomstandigheden moeten verbeteren. Jullie moeten daarom samenwerken en overleggen.

Arbowet:

Algemene regels, verplichtingen en rechten

Arbobesluit en -regeling:

Specifieke voorschriften

Arbobeleidsregels:

Geven aan hoe je aan de specifieke voorschriften kunt voldoen

Arbobladen:

Algemene informatie, regels en normen voor een specifiek onderwerp

OPDRACHT 1

Wat is de Arbowet?

 De Arbowet is een raamwet. Wat betekent dat?

OPDRACHT 1 1

De Arbowet is een raamwet. Er staan alleen algemene omschrijvingen in een raamwet. Kruis bij elke zin aan of de zin een algemene of een precieze omschrijving is.

Omschrijving	Algemeen	Precies
Je moet veilig door de gang kunnen lopen.		
In de gang mag niets staan waarover je kunt vallen.		
Een scooter moet veilig zijn.		
Een scooter moet een goed werkende rem hebben.		
Op het schoolplein mag je niet met een scooter rijden.		
Op het schoolplein moet je veilig kunnen lopen.		
Je moet een huisdier op tijd eten geven.		
Je moet een huisdier goed verzorgen.		
Bij een ramp moet je zorgen dat goede communicatie mogelijk is.		

Omschrijving	Algemeen	Precies
Bij een ramp moet je zo snel mogelijk zorgen voor een telefooncentrale.		
De politie moet zorgen dat het verkeer veilig is.		
De politie bekeurt iedereen die te hard rijdt.		

OPDRACHT 12

Doe deze opdracht in tweetallen.

Bedenk een raamwet die ervoor zorgt dat de school veiliger wordt.

Vertel jullie raamwet aan de groep. En luister naar de raamwetten van de anderen.
Welke raamwet vind je het best?

De overheidsinspectiedienst Veiligheid en Gezondheid: de Inspectie SZW

De Inspectie SZW controleert of bedrijven de Arbowet goed uitvoeren.

Inspectie betekent kijken of iets in orde is.

Als een bedrijf de Arbowet overtreedt, kan de Inspectie SZW 4 dingen doen:

1. een eis stellen
De Inspectie SZW zegt dan hoe het beter moet.
Ze zegt ook wanneer het klaar moet zijn.
2. een boete geven
Het bedrijf kan een boete krijgen.
De werknemer kan ook een boete krijgen.
3. een **proces-verbaal** opmaken
De Inspectie SZW onderzoekt wat er fout is gegaan en schrijft dat op.
4. het werk stilleggen
Het werk moet dan meteen stoppen.
Het werk mag pas weer beginnen als de Inspectie SZW dat goed vindt.

OPDRACHT 13

Wat doet de Inspectie SZW?

Welke 4 dingen kan de Inspectie SZW doen als een bedrijf de wet overtreedt?

1.

2.

3.

4.

OPDRACHT 14

Je gaat een stripverhaal maken.

Het verhaal gaat over een situatie op het werk. Het bedrijf overtreedt de Arbowet.

En de Inspectie SZW neemt maatregelen.

Bedenk over welke situatie jouw stripverhaal gaat.

Bedenk ook wat de Inspectie SZW doet.

Maak je stripverhaal. Het stripverhaal heeft 4 tot 6 tekeningen.

De arbodienst

De arbodienst helpt bedrijven om te werken zoals in de Arbowet staat.

Een arbodienst moet een **certificaat** (diploma) hebben.

Bij een arbodienst moeten minstens 4 deskundigen werken:

- veiligheidsdeskundige
- **bedrijfsarts**
- arbeidshygiënist
- arbeids- en organisatiedeskundige.

Een arbodienst heeft specifieke taken:

- uitvoeren van Periodiek Arbeidskundig Gezondheids Onderzoek (PAGO)
- controleren en uitvoeren van de risico-inventarisatie
- begeleiden van zieke werknemers.

OPDRACHT 15

Zoek op internet op welke werkzaamheden de volgende mensen doen.

Veiligheidsdeskundige

Bedrijfsarts

Arbeidshygiënist

Arbeids- en organisatiedeskundige

Dit hoofdstuk ging over:

- arbeidsomstandigheden
- plichten van de werkgever
- rechten en plichten van de werknemer
- de Arbowet
- de Inspectie SZW en de arbodienst.